



LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS KAUNO APYGARDOS SKYRIUS

Biudžetinė įstaiga, A. Goštauto g. 12-100, 01108 Vilnius.
tel.: (0 5) 2684050, faksas (0 5) 2684051, el. p. info@lagk.lt <http://www.lagk.lt>
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188735253
Skyriaus duomenys: A. Juozapavičiaus pr. 57, Kaunas, tel. (0 37) 374 288, el. p. kaunas@lagk.lt

Pareiškėjai VšĮ „Girių inspekcija“
Siunčiama el. p.: giriuinspekcija@gmail.com

Aplinkos apsaugos departamentui prie Aplinkos ministerijos
Siunčiama per E. pristatymo sistemą

DĖL KOMISIJOS SPRENDIMO (BYLOS NR. AG1-269/09-2026)

Siunčiame Lietuvos administracinių ginčų komisijos Kauno apygardos skyriaus 2026 m. rugpjūčio 25 d. sprendimo Nr. 21RE1-401 (AG1-269/09-2026) nuorašą.

PRIDEDAMA. Sprendimo nuorašas (elektroninio dokumento nuorašas).

Komisijos narės padėjėja

Iveta Arbačiauskaitė

Iveta Arbačiauskaitė, tel. (+370 638) 55815, el. p. iveta.arbaciauskaite@lagk.lt

Komisijoje Jūsų pateikti asmens duomenys tvarkomi išteisinio administracinių ginčų nagrinėjimo tikslu. Teisinis duomenų tvarkymo pagrindas – teisinė prievolė pagal IAGNTĮ 7 straipsnį ir 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 (GDAR) 6 straipsnio 1 dalies c punktą. Išsami informacija apie asmens duomenų tvarkymą, duomenų subjektų teises bei jų įgyvendinimo tvarką pateikiama Lietuvos administracinių ginčų komisijos interneto svetainėje www.lagk.lrv.lt, skiltyje „Asmens duomenų apsauga“, esančiame [Privatumo pranešime](#).



LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS KAUNO APYGARDOS SKYRIUS

S P R E N D I M A S

2026 m. rugpjūčio 25 d. Nr. 21RE1- (AG1-269/09-2026)
Kaunas

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Kauno apygardos skyrius (toliau – Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Daivos Bereikienės (posėdžio pirmininkė ir pranešėja), Lionelos Gelmanienės ir Beatos Labutytės,

sekretoriaujant Brigitai Augustinienei,

dalyvaujant pareiškėjos atstovams Mindaugui Jocaičiui, Vilijai Bezumavičiūtei ir Laurynui Žemaičiui,

viešame Komisijos posėdyje žodinio proceso tvarka nuotoliniu būdu išnagrino administracinę bylą pagal pareiškėjos VŠĮ „Girių inspekcija“ patikslintą skundą atsakovui Aplinkos apsaugos departamentui prie Aplinkos ministerijos dėl Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos Kauno valdybos 2026-06-22 rašto Nr. AD5-13789 panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus,

Komisija

n u s t a t ė:

Pareiškėja VŠĮ „Girių inspekcija“ patikslintu skundu Komisijos prašo: 1. Panaikinti Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos (toliau – AAD) Kauno valdybos 2026-06-22 raštą Nr. AD5-13789 (toliau – Skundžiamas raštas) ta apimtimi, kuria konstatuota, kad pažeidimų nenustatyta ir kad sklypų valymo / želdinių šalinimo darbai buvo vykdyti teisėtai. 2. Įpareigoti AAD iš naujo išnagrinti VŠĮ „Girių inspekcija“ 2026-05-28 pranešimą / prašymą dėl galimų aplinkosauginių pažeidimų Vištyčio regioninio parko teritorijoje, kuris 2026-06-05 Dzūkijos-Suvalkijos saugomų teritorijų direkcijos raštu Nr. SD-1658 buvo persiųstas AAD nagrinėti pagal kompetenciją. 3. Įpareigoti AAD priimti naują motyvuotą administracinį sprendimą, kuriame būtų įvertintos reikšmingos faktinės ir teisinės aplinkybės: konkrečių sklypų teisinis statusas, valstybinės žemės nuomos aspektas, darbų datos, darbų vykdytojas, pašalintų medžių rūšys, kelmų skersmenys, saugotinių želdinių kriterijai, Vištyčio regioninio parko ir Stirniškių geomorfologinio draustinio režimas, saugomų rūšių ir jų buveinių aspektas, paukščių veisimosi laikotarpis, taip pat sunkiasvorio transporto ir 8 t ribojimo klausimų persiuntimas / kompetentingų institucijų informavimas. 4. Pripažinti, kad pareiškėjas turi teisę gauti motyvuotą, išsamų ir faktiniais duomenimis pagrįstą viešojo administravimo subjekto atsakymą į pateiktą pranešimą apie galimus aplinkosauginius pažeidimus.

Skunde nurodo, kad 2026-05-28 pateikė Dzūkijos-Suvalkijos saugomų teritorijų direkcijai (toliau – Direkcija) informaciją apie galimus aplinkosauginius pažeidimus Vištyčio regioninio parko teritorijoje, susijusius su masiniu medžių, krūmų ir savaiminių sąžalynų šalinimu Stirniškių k. apylinkėse, paukščių veisimosi laikotarpiu. Direkcija 2026-06-05 raštu Nr. SD-1658 perdavė pareiškėjos 2026-05-28 prašymą ir priedus AAD nagrinėti pagal kompetenciją. AAD Kauno valdyba 2026-06-22 raštu Nr. AD5-13789 (toliau – Skundžiamas raštas) informavo pareiškėją, kad pažeidimų nenustatyta, kad žemės sklypų valymo darbai laikomi teisėtais ir leidimas šiems darbams nebuvo reikalingas. Pareiškėja 2026-06-29 pateikė skundą Komisijai dėl Skundžiamo rašto ir atskirai kreipėsi į atsakovę dėl pakartotinio patikrinimo, patikrinimo medžiagos ir esminių aplinkybių pateikimo. Atsakovė 2026-07-10 raštu Nr. AD5-15033 (toliau – 2026-07-10 Raštas)

pateikė papildomą atsakymą, kuriame patvirtino, kad buvo vertinti konkretūs sklypai, tarp jų ir teisėtu pagrindu iš valstybės išsinuomoti sklypai, tačiau atsisakė pateikti patikrinimo medžiagą, E. Baltrušaičio tarnybinį pranešimą, sutarčių duomenis, kelmų skersmenis, pašalintų medžių rūšis ir atsisakė atlikti pakartotinį patikrinimą vietoje. Pareiškėjos atstovai vietoje fiksavo stambius kelmus, kurių dalis, pareiškėjo vertinimu, viršijo 20 cm skersmenį, taip pat vertingų vietinių rūšių medžių, įskaitant uosius, egles, ąžuolus ir kitus medžius, išpjovimo požymius. Nuotraukose fiksuotos didelės medienos rietuvės, stambūs kelmai, sunkiosios technikos vėžės ir 8 t ribojimo ženklas.

Pareiškėjos vertinimu, atsakovės Skundžiamame rašte išvada dėl pažeidimų nebuvimo nepagrįsta pakankamais faktiniais duomenimis. Atsakovė Skundžiamame rašte konstatavo, kad pažeidimų nenustatyta ir darbai teisėti, tačiau nepateikė patikrinimo protokolo, patikrinimo datos, pašalintų medžių rūšių, kelmų skersmenų, kelmų koordinatų, išpjauto ploto ribų, fotofiksacijos ar kitų objektyvių duomenų, kurie leistų patikrinti tokios išvados pagrįstumą. Vėlesniame 2026-07-10 Rašte atsakovė iš esmės patvirtino, kad individualūs kelmų matavimai nebuvo pateikiami, o pakartotinis patikrinimas nebus atliekamas. Pareiškėjos vertinimu, tai yra esminis Skundžiamo rašto akto trūkumas: atsakovė negali vienu metu teigti, kad pašalinti želdiniai pagal rūšį, dydį ir augimo vietą nepateko į saugotinių želdinių kriterijus, tačiau kartu nepateikti duomenų, kokios rūšies ir kokio skersmens medžiai buvo pašalinti. Išvada apie tai, kad leidimas nereikalingas, neišvengiamai priklauso nuo rūšies, skersmens ir augimo vietos nustatymo. Jeigu šie duomenys nenustatyti arba nepateikti, išvada apie darbų teisėtumą negali būti laikoma motyvuota ir patikrinama.

Nurodo, kad atsakovė 2026-07-10 Rašte nurodė, kad dalis sklypų yra privatūs arba teisėtu pagrindu išsinuomoti iš valstybės, tačiau ši aplinkybė savaime nereikia, kad saugotinių želdinių, saugomų teritorijų, saugomų rūšių, paukščių veisimosi laikotarpio ir specialiųjų žemės naudojimo sąlygų reikalavimai nebetaikomi. Pareiškėjos vertinimu, priešingai – faktas, kad darbai vyko Vištyčio regioninio parko teritorijoje, Stirniškių geomorfologinio draustinio aplinkoje, o dalis žemės yra valstybinė, tik padidina viešojo intereso reikšmę ir pareigą viešojo administravimo subjektui priimti ypač aiškiai motyvuotą sprendimą. Atsakovės atsakymuose nėra aiškiai atskirta, kuriuose konkrečiuose sklypuose buvo privati žemė, kuriuose – valstybės išnuomota žemė, kokios specialiosios žemės naudojimo sąlygos taikytos kiekvienam sklypui, ar konkrečioms sklypams taikyti saugomų teritorijų ir draustinio režimo ribojimai, ir kaip tai paveikė vertinimą dėl želdinių šalinimo teisėtumo.

Pareiškėja papildomai akcentuoja, kad vietoje buvo fiksuoti ne vien krūmai ar smulkūs „savaiminukai“. Buvo fiksuoti stambūs kelmai, dalis jų, pareiškėjos vertinimu, buvo storesni nei 20 cm, taip pat buvo išpjauta vertingų vietinių rūšių medžių, įskaitant uosius, egles, ąžuolus ir kitus medžius. Šios aplinkybės yra tiesiogiai reikšmingos sprendžiant, ar želdiniai galėjo būti priskirti saugotiniams pagal Vyriausybės nutarimo Nr. 206 kriterijus ir ar darbams galėjo reikėti leidimo / suderinimo. Todėl AAD teiginys, kad pakartotiniame prašyme nebuvo naujų aplinkybių, nėra pagrįstas. Pareiškėjos nuotraukos, vietos stebėjimai ir pakartotinai iškeltas reikalavimas nustatyti kelmų skersmenis bei medžių rūšis yra būtent tie objektyvūs duomenys, kurie turėjo lemti papildomą faktinių aplinkybių patikrinimą, o ne atsakymą nagrinėti.

Pabrėžia, kad pradinė ir vėlesnė AAD pozicija iš esmės apsiriboja Želdynų įstatymo ir Vyriausybės nutarimo Nr. 206 aspektu, tačiau pareiškėjos kreipimasis buvo platesnis: buvo keliami klausimai dėl Vištyčio regioninio parko, Stirniškių geomorfologinio draustinio aplinkos, galimų saugomų rūšių ir jų buveinių, paukščių veisimosi laikotarpio, natūralių pievų / reljefo ir sunkiųjų mechanizmų poveikio. AAD 2026-07-10 Rašte abstrakčiai nurodė, kad patikrinimo metu nebuvo konstatuota reljefo deformavimo, dirvožemio suarimo ar negrįžtamos žalos natūralių pievų velėnai, tačiau nepateikė jokio patikrinimo protokolo, fotofiksacijos, koordinatų ar metodikos, leidžiančios patikrinti, kaip tai buvo nustatyta. Taip pat nėra pateikta kompetentingų saugomų teritorijų ar biologinės įvairovės specialistų vertinimo, nors pradinė informacija buvo susijusi su saugoma teritorija ir galimomis saugomomis rūšimis.

Nurodo, kad AAD atsisakė pateikti tyrimo medžiagą, tarnybinį pranešimą ir sutarčių duomenis, remdamasis vidaus dokumentų, komercinės paslapties ir asmens duomenų apsaugos argumentais. Pareiškėja šiuo skundu nesiekia gauti fizinių asmenų asmens duomenų ar komercinių paslapčių. Tačiau pareiškėjos nuomone, AAD privalo bent motyvuotame administraciniame

sprendime pateikti tokį faktinių duomenų lygį, kuris leistų patikrinti išvadą: kokie sklypai tikrinti, kokios rūšys ir skersmenys vertinti, kokia buvo darbų apimtis, kokie teisės aktai taikyti kiekvienam teisiniam aspektui. Neasmeniniai ir su aplinkos būkle tiesiogiai susiję duomenys – želdinių rūšys, kelmų skersmenys, patikrinimo data, bendros sklypų ribos, fotofiksacija, reljefo / dirvožemio pažeidimų vertinimo rezultatai – nėra savaime tapatūs fizinių asmenų duomenims ar komercinei paslapčiai. Jei dalis duomenų negali būti atskleista, jie gali būti nuasmeninti, tačiau jų visiškas nepateikimas palieka ginčijamą išvadą nepatikrinamą.

Komisijos posėdžio metu pareiškėjos atstovai palaikė skundo argumentus ir reikalavimus, akcentavo, kad realus tyrimas nebuvo atliktas. Paaiškino, kad tuo metu, kai buvo atliekami veiksmai, pareiškėjos atstovas trumpuoju telefono numeriu 112 pranešė AAD apie situaciją ir galimai daromus pažeidimus, tačiau niekas tuo metu neatvyko. Keletą dienų po pranešimo suintensyvėjo veiksmai: buvo smulkinama mediena, ėmė važiuoti sunkvežimiai ir pan. Ekologas paaiškino, kad šiuo atveju kirsti medžius leidimas nereikalingas, išskyrus atvejus, jei kertami virš 20 cm saugotini medžiai. Pareiškėjos atstovai kreipėsi į Vilkaviškio seniūniją ir gavo informaciją, kad nėra išduoto papildomo leidimo važiuoti keliu sunkesniai nei 8 t automobiliui, tačiau buvo fiksuoti sunkiasvoriai sunkvežimiai. Pareiškėjos atstovai kreipėsi ir į Policiją, nurodė, kad tai regioninis parkas. Esminiai aspektai: nurodyti darbai vyko paukščių veisimosi laikotarpiu, o tai draudžiama; nors yra kelio ženklas, draudžiantis keliu važiuoti automobiliui virš 8 t, tačiau važiavo ženkliai sunkesni sunkvežimiai, pažeista miško paklotė; pareiškėjos atstovai fiksavo kelmus, kurių skersmuo didesnis nei 20 cm, AAD netyrė ar tarp jų nebuvo saugotinių medžių. Pabrėžė, kad pareiškėja turi materialųjį ir procesinį suinteresuotumą pagal Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymo (*toliau – AA įstatymą*) 7 straipsnio 2 dalį.

Atsakovas AAD atsiliepimu į patikslintą skundą prašo skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Atsiliepime į patikslintą skundą nurodo, kad AAD 2026-06-22 Skundžiamu raštu pareiškėją informavo apie pranešimo „Vištyčio regioniniame parke, įvykusį savaiminio miško sąžalynų sunaikinimą netoli Stirniškių, vykdytą šio mėnesio eigoje, paukščių veisimosi metu“ tyrimo rezultatus. Pareiškėja buvo informuota, kad tyrimo metu nustatyta, jog 2026 m. balandžio – gegužės mėnesiais žemės ūkio paskirties žemėje, pagal rašytines sutartis tarp žemės sklypų savininko (ar nuomininko) ir UAB „Judrės medis“ buvo vykdomi žemės sklypų valymo darbai. Nustatyta, kad pranešimuose minimoje teritorijoje esantys sklypai (jų numeriai) atitinka sutartyse nurodytų sklypų numerius. Sklypų valymo metu, žemės ūkio paskirties žemės sklypuose išpjauti krūmai ir medžiai neatitinkantys Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008-03-12 nutarimu Nr. 206 „Dėl Kriterijų, kuriuos atitinkantys medžiai ir krūmai priskiriami saugotiniams želdiniams, patvirtinimo“ (suvestinė redakcija nuo 2021-12-24) patvirtintų Kriterijų, kuriuos atitinkantys medžiai ir krūmai priskiriami saugotiniams želdiniams, todėl jiems kirsti, kitaip pašalinti iš augimo vietos ar intensyviai genėti leidimas ar sprendimas nereikalingas. Lietuvos Respublikos želdynų įstatymo (*toliau – Želdynų įstatymas*) reikalavimų pažeidimų nenustatyta, sklypų valymo metu darbai vykdyti teisėtai ir laikantis galiojančių teisės aktų nuostatų.

AAD nesutinka su pareiškėjos skundu ir nurodo, kad nagrinėjamu atveju, pareiškėja kreipėsi į AAD, pranešdama apie jai žinomą tariamą pažeidimą. Įvertinus AAD gautus pranešimus, buvo atliekami veiksmai pagal AAD vidaus teisės aktais reglamentuotas procedūras, nustatytos aktualios faktinės aplinkybės, įvertinti įstatymų reikalavimai, ko pasėkoje pažeidimų nebuvo konstatuota. Tokiu atveju atitinkamo turinio atsakymas su galutinio tyrimo išvadomis ir buvo pateiktas pareiškėjai. Pareiškėja kelia reikalavimus atsakymo turiniui, reikalaujama išdėstyti prašymų nagrinėjimų motyvus ir tokiu būdu siekdama susipažinti su platesne informacija (iš esmės ir tyrimo medžiaga), kuri jai, kaip pranešėjai, suteiktų galimybę vertinti duomenis pagal atlikto patikrinimo apimtį ir dėl ko ji tariamai galėtų patikrinti išvadą dėl atlikto tyrimo tinkamumo. Šiuo aspektu pažymi, kad pagal Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (*toliau – VAI*) 22 straipsnio 1 dalies 1 punktą, susipažinti su administracinės procedūros metu gautais dokumentais ir kita informacija turi teisę asmuo, dėl kurio galimai pažeistų teisių ar teisėtų interesų yra pradėta

administracinė procedūra, arba asmuo, kuris su skundu kreipėsi dėl kito asmens galimo teisių ar teisėtų interesų pažeidimo.

Pažymi, kad administracinių ginčų komisijos (ir administraciniai teismai) nagrinėja tik subjektinių teisių gynimo ginčus. Tai reiškia, kad asmuo gali kreiptis pagalbos tik tada, kai viešojo administravimo subjektas tiesiogiai pažeidė jo paties teises arba įstatymų saugomus interesus. Tokiu atveju, pareiškėja neturi materialinio teisinio suinteresuotumo ginčyti AAD priimto Skundžiamo rašto. Vien aplinkybė, kad nesutinkama su viešojo administravimo institucijos pateiktu atsakymu į prašymą, nesudaro savarankiško pagrindo panaikinti tokį atsakymą ir tai nesukuria jokių materialinių teisių ar pareigų pačios pareiškėjos atžvilgiu. Atitinkamai, tuo atveju jei pranešime (pranešimuose) pateikta informacija būtų pasitvirtinusi, pareiškėjos materialinė teisinė padėtis dėl to taip pat niekaip nepasikeistų – pareiškėja neįgytų jokių konkrečių reikalavimo teisių nei AAD, nei jokių kitų asmenų atžvilgiu; pats raštas „Dėl prašymo“ pareiškėjai yra tik informacinio pobūdžio raštas apie AAD atliktą pranešimo tyrimą ir jo rezultatą, kuriuo apskritai nesprendė jokių pačios pareiškėjos materialinių teisių ar pareigų.

Atsakovės vertinimu, iš pareiškėjos skundo matyti, kad faktiškai siekiama savarankiškos (pagal kompetenciją nepriskirtos) administracinės kontrolės vykdymo tariamo pažeidimo atveju. Toks interesas yra viešojo intereso pobūdžio, o įstatymai nesuteikia asmenims, tame tarpe ir turintiems juridinį VŠĮ statusą, teisės reikšti tokio pobūdžio viešojo intereso gynimo reikalavimų ir ginčyti viešojo administravimo subjektų veiksmų vien dėl siekio patikrinti jų teisėtumą. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (*toliau – LVAT*), aiškindamas informacijos tikslumo ir išsamumo principus yra konstatavęs, kad Įstatymas nustato institucijos ar įstaigos pareigą prašančiam asmeniui pateikti turimo, o ne asmens norimo gauti turinio informaciją (*taip pat ir informacijos kiekio prasme*) (*LVAT 2015-04-21 nutartis administracinėje byloje Nr. A-1090-624/2015 ir kt.*).

Pasisakydama dėl pareiškėjos skundo argumentų, pažymi, kad vadovaujantis aktualių įstatymų reikalavimais ir AAD direktoriaus įsakymais (2025-09-02 įsakymas Nr. AD1-182 „Dėl apžiūros aktų vykdant aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę pildymo“ (nauja 2025-07-03 įsakymo Nr. AD1-143 „Dėl aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos direktoriaus 2025 m. liepos 3 d. įsakymo Nr. AD1-143 „Dėl apžiūros aktų vykdant aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę pildymo“ pakeitimo“ redakcija); AAD direktoriaus 2025-09-11 įsakymas Nr. AD1-188 „Dėl Aplinkos apsaugos departamente prie Aplinkos ministerijos gautų asmenų prašymų, skundų ir pranešimų priėmimo, registravimo ir nagrinėjimo, reagavimo į pranešimus tvarkos aprašo patvirtinimo“), kitais vidiniais teisės aktais, numatančiais konkrečias procedūras, pagal kompetenciją buvo patikrinta informacija AAD prieinamuose registruose apie teritoriją, kurioje buvo vertinama aplinkos būklė – išanalizuoti dokumentai, susiję su sklypų ribomis bei jų teisiniu statusu, paskirtimi ir naudojimo būdu, siekiant įsitikinti veikimo aktualiuose sklypuose teisėtumu galiojančių teisės aktų kontekste, paskirtimi ir naudojimo būdu. Pažymi, kad AAD pareigūnai teritoriją (aktualius sklypus) kelis kartus apžiūrėjo vietoje ir ją vizualiai vertino tiek Želdynų įstatymo, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008-03-12 nutarimo Nr. 206 „Dėl Kriterijų, pagal kuriuos medžiai ir krūmai, augantys ne miško žemėje, priskiriami saugotiniams želdiniams, patvirtinimo“ (*toliau – Kriterijai*), tiek ir kitų galiojančių redakcijų aktualių teisės aktų reikalavimų aspektu ir tinkamai, laikydamiesi visų reikalavimų atliko pranešimo rezultatų vertinimą. Atkreipia dėmesį, jog pareigūnas, remdamasis faktine situacija, turi diskrecijos teisę spręsti ar yra pagrindas taikyti poveikio priemonės ir nei kiti subjektai, nei vadovai neturi teisės įtakoti sprendimų priėmimo savarankiškumo ar įpareigoti priimti tokį sprendimą, kuriam priimti pareigūnas neįžvelgia teisinio pagrindo.

Atsakovės vertinimu, Skundžiamas raštas visiškai atitinka nustatytą išvadą, kuri buvo suponuota atliktų veiksmų pasėkoje, laikantis tyrimui privalomų procedūrų ir jų įforminimo bei atsižvelgiant į pareiškėjos procesinį pranešėjos statusą.

Atkreipia dėmesį, kad AAD reaguojant į pakartotinius pranešimus, papildomai buvo įvertinti ir žemės sklypai: unikalūs Nr. 4400-4059-4572, unikalūs Nr. 4400-4059-8150, unikalūs Nr. 4400-4059-4494, unikalūs Nr. 4400-6639-5155, unikalūs Nr. 4400-6694-0866 ir su jais besiribojančios teritorijos, Stirniškių k., Gražiškių sen., Vilkaviškio r. sav., nustatant jų teisinį statusą, paskirtį ir

naudojimo būdą, kas apibrėžiama taisyklių specifiniuose reikalavimuose. Apie tai pranešėja buvo informuota papildomu 2026-07-10 Raštu, kuriame išdėstyti detalūs atsakymai į pareiškėjai rūpimus klausimus teiktinos informacijos apimtyje.

Skundas tenkininas iš dalies, dalyje byla nutrauktina

Byloje kilo ginčas dėl Skundžiamo rašto teisėtumo ir pagrįstumo.

Bylos duomenimis nustatyta, kad:

1. Pareiškėja 2026-05-28 elektroniniu laišku, adresuotu <paulius.ceponas@saugoma.lt> informavo apie Vištyčio regioniniame parke, įvykusį savaiminio miško sąžalynų sunaikinimą netoli Stirniškių, vykdytą šio mėnesio eigoje, paukščių veisimosi metu. Pranešime nurodė, kad mediena išvežanti technika palieka ir galias provėžas; jaunuolyno naikinimas siekia keliolikos hektarų plotą, o tarp nukirstų medžių kamienų, pastebimai yra ir žymiai platesnių negu 20 cm skersmens brandesnių medžių, kurie privalo būti saugomi arba kertami tik gavus atitinkamus ir pagrįstus leidimus, kurių medienos išvežimo ir smulkintuvų darbuotojai nepateikė. Pateikė ir vietos koordinatas, informavo, kad dėl galimų gamtosaugos pažeidimų informavo ir AAD. Šiame elektroniniame laiške suformulavo šiuos reikalavimus: „Ar galite kaip parko direktorius, inicijuoti užklausą šiam atvejui ištirti?; Ar galite išsamiau pakomentuoti šią situaciją?“. Kartu pateikė ir fotonuotraukas.

2. Dzūkijos – Suvalkijos saugomų teritorijų direkcija 2026-06-08 raštu Nr. SD-1658 „Dėl prašymo persiuntimo“, vadovaudamasi VAĮ 11 straipsnio 4 dalimi, Taisyklių 36 punktu, persiuntė atsakovui pareiškėjos 2026-05-28 prašymą nagrinėti pagal kompetenciją.

3. 2026-06-11 tarnybiniame pranešime nurodyta, kad apžiūros metu nustatyta, kad medžių ir krūmų kirtimai atlikti ne miškų ūkio paskirties sklypuose, bet kituose žemės sklypuose, koordinatės: 54.422152, 22.863963 (WGS). Medžių ir krūmų kirtimas matosi jog atliktas kelių pastarųjų mėnesių laikotarpyje, mediena išvežta, matosi sunkiosios technikos vėžės.

4. Atsakovas 2026-06-22 Skundžiamu raštu pareiškėją informavo, kad AAD Marijampolės aplinkos apsaugos skyrius 2026-06-11 gavo AAD Miškų kontrolės departamento Kauno miškų kontrolės skyriaus vyr. specialisto E. Baltrušaičio Tarnybinių pranešimą „Dėl prašymo“ Nr. BDR-2829, kuriuo perdavė nagrinėti pagal kompetenciją, 2026-06-08 Dzūkijos – Suvalkijos saugomų teritorijų direkcijos raštu Nr. SD-1658 „Dėl prašymo persiuntimo“, pareiškėjos pateiktą informaciją „Vištyčio regioniniame parke, įvykusį savaiminio miško sąžalynų sunaikinimą netoli Stirniškių, vykdytą šio mėnesio eigoje, paukščių veisimosi metu“.

Skundžiamu raštu paaiškino, kad AAD Kauno valdybos Marijampolės aplinkos apsaugos skyriaus specialistai, įvertinę pranešimuose pateikiamus duomenis, surinktą informaciją bei atlikę pranešimuose minimos teritorijos apžiūrą, nustatė, kad 2026 m. balandžio – gegužės mėn. (tikslios darbų vykdymo datos nėra galimybės nustatyti) žemės ūkio paskirties žemėje, pagal rašytines sutartis tarp žemės sklypų savininko (ar nuomininko) ir UAB „Judrės medis“ buvo vykdomi žemės sklypų valymo darbai. Pranešimuose minimoje teritorijoje esantys sklypai (jų numeriai) atitinka sutartyse nurodytų sklypų numerius. Sklypų valymo metu, žemės ūkio paskirties žemės sklypuose išpjauti krūmai ir medžiai neatitinkantys Kriterijų, kuriuos atitinkantys medžiai ir krūmai priskiriami saugotiniams želdiniams, todėl jiems kirsti, kitaip pašalinti iš augimo vietos ar intensyviai genėti leidimas ar sprendimas nereikalingas. Informavo, kad pranešimų tyrimo metu, Želdynų įstatymo reikalavimų pažeidimų nenustatyta, sklypų valymo metu darbai vykdyti teisėtai ir laikantis galiojančių teisės aktų nuostatų.

5. Pareiškėja taip pat kreipėsi į atsakovę nauju prašymu „Prašymas/pakartotinis pranešimas dėl pakartotinio patikrinimo, patikrinimų medžiagos pateikimo ir galimų pažeidimų Vištyčio regioniniame parke“ Nr. GI-2026-06-29-05, kuris registruotas AAD 2026-06-29 Nr. AD4-16113. Į šį prašymą atsakovė pareiškėjai atsakė 2026-07-10 raštu Nr. AD5-15033 (kopijos: Dzūkijos-Suvalkijos saugomų teritorijų direkcijai ir Valstybinei saugomų teritorijų tarnybai prie Aplinkos ministerijos). Jame aptarė AAD veiklą reglamentuojančius teisės aktus; jame pateikė argumentus dėl pareiškėjo prašymo pateikti visą tyrimo medžiagą, susijusią su raštu Nr. AD5-13789, dėl vyr. specialisto E. Baltrušaičio tarnybinio pranešimo Nr. BDR-2829 vertinimo, dėl konkrečių žemės sklypų numerių ir apžiūros būdo nurodymo, dėl sutarčių tarp sklypų valdytojų ir UAB „Judrės

medis“ duomenų, dėl pakartotinio patikrinimo vietoje atlikimo ir visuomenės atstovų kvietimo, dėl teisinio pagrindo, kuriuo remiantis želdiniai pripažinti nesaugotinais, dėl informacijos apie gautus pranešimus, reagavimo laiką ir darbų nestabdymo, pateikė nagrinėjimo eigos chronologiją, dėl informacijos apie 8 t svorio ribojimo kelio ženklą pažeidimus ir žalą vietinės reikšmės keliui, dėl reikalavimo užtikrinti, kad nebūtų tęsiami darbai (kelmų rovimas, lyginimas, medienos išvežimas).

6. Viešosios įstaigos „Girių inspekcija“ įstatuose įtvirtintos veiklos sritys: aplinkos apsaugos ir ekologiniai judėjimai; aplinkos kontrolė, ekologinis monitoringas; miško medžių auginimas ir kita miškininkystės veikla; miškotvarka ir žemėtvarka. Tikslai: gyvenamosios aplinkos pritaikymas; kultūros paveldo išsaugojimas; laisvalaikio organizavimas; nacionalinio, pilietinio ir kultūrinio identiteto vystymas; nacionalinis saugumas ir gynyba; pagalba nevyriausybinėms organizacijoms; savanoriškos veiklos skatinimas ir organizavimas; tarptautinis bendradarbiavimas; vietos bendruomenių vystymas; žmogaus ir pilietinių teisių apsauga.

Ginčo teisinius santykius reglamentuoja Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos valstybinės priežiūros įstatymas (toliau – AAVPI), AA įstatymas, VAĮ, Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2021-12-31 įsakymu Nr. D1-790 patvirtintas Sprendimų dėl reagavimo į pranešimus ir (ar) informaciją apie galimus aplinkos apsaugą ir gamtos išteklių naudojimą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimus priėmimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas), Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007-08-22 nutarimu Nr. 875 (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021-12-01 nutarimo Nr. 1014 redakcija, toliau – Taisyklės).

AAVPI 2 straipsnio 1 dalyje apibrėžta, kad *aplinkos apsaugos valstybinė priežiūra* – aplinkos apsaugos valstybinę priežiūrą atliekančios institucijos ir aplinkos apsaugos valstybinės priežiūros pareigūnų veikla, kuria siekiama užtikrinti aplinkos apsaugą ir gamtos išteklių naudojimą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų laikymąsi, rizikų aplinkai valdymą aplinkos apsaugos ir gamtos išteklių naudojimo srityse ir kuri apima aplinkos apsaugą ir gamtos išteklių naudojimą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimų prevenciją, šių pažeidimų nutraukimą, juos padariusių asmenų nustatymą, patraukimą teisinėn atsakomybėn ir šių pažeidimų neigiamų pasekmių aplinkai pašalinimo, aplinkos būklės atkūrimo ir (ar) aplinkai padarytos žalos atlyginimo užtikrinimą. Šio įstatymo 5 straipsnyje nustatyta, kad aplinkos apsaugos valstybinę priežiūrą Lietuvoje atlieka Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliota institucija.

AAVPI 3 straipsnyje įtvirtinti aplinkos apsaugos valstybinės priežiūros principai: 1) prevencijos principas, kuris reiškia, kad aplinkos apsaugos valstybinę priežiūrą atliekanti institucija ir aplinkos apsaugos valstybinės priežiūros pareigūnas turi siekti užkirsti kelią aplinkos apsaugą ir gamtos išteklių naudojimą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimams, siekti išvengti neigiamo poveikio aplinkai; 2) atsakomybės neišvengiamumo principu, kuris reiškia, kad aplinkos apsaugos valstybinę priežiūrą atliekanti institucija ir aplinkos apsaugos valstybinės priežiūros pareigūnas turi siekti, kad asmuo, padaręs aplinkos apsaugą ir gamtos išteklių naudojimą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimą, būtų nustatytas ir patrauktas teisinėn atsakomybėn, pašalintų pažeidimo sukeltas neigiamas pasekmes, atkurtų aplinkos būklę ir (ar) visiškai atlygintų aplinkai padarytą žalą; 3) VAĮ įtvirtintais viešojo administravimo ir ūkio subjektų veiklos priežiūros principais.

AAVPI 3 straipsnyje įtvirtinti Aplinkos apsaugos valstybinę priežiūrą atliekančios institucijos funkcijos.

Aprašo 1 punkte nustatyta Aplinkos apsaugos departamente prie Aplinkos ministerijos gautų pranešimų ir (ar) informacijos (toliau – pranešimai) apie galimai ketinamus daryti, daromus ar padarytus aplinkos apsaugą ir gamtos išteklių naudojimą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimus (toliau – pažeidimai) klasifikavimą, sprendimų dėl aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnų (toliau – pareigūnai) reagavimo pagal gautą pranešimą laiko ir būdo priėmimo tvarka ir atvejai, kai priimamas sprendimas pareigūnams nevykti į vietą pagal gautą informaciją ar pranešimą. Prašymai ar skundai, kaip tai apibrėžta VAĮ, nagrinėjami šio įstatymo nustatyta tvarka.

AA įstatymas reguliuoja visuomeninius santykius aplinkosaugos srityje, nustato pagrindines juridinių ir fizinių asmenų teises ir pareigas išsaugant Lietuvai būdingą biologinę įvairovę, ekologines sistemas bei kraštovaizdį, užtikrinant sveiką ir švarią aplinką, racionalų gamtos

išteklių naudojimą Lietuvos Respublikoje, jos teritoriniuose vandenyse, kontinentiniame šelfe ir ekonominėje zonoje, atsakomybę, ekonomines sankcijas ir poveikio priemones už juridinių asmenų padarytus aplinkos apsaugą ir gamtos išteklių naudojimą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimus siekiant veiksmingos šių pažeidimų prevencijos ir nuostatas dėl bylų dėl ekonominių sankcijų skyrimo teisenos (2 straipsnis).

Kriterijų 1 punkte nurodyta, kad saugotiniams želdiniams priskiriami medžiai ir krūmai, augantys šių kriterijų priede nurodytose augimo vietose ir atitinkantys priede nurodytas rūšis ir matmenis (išskyrus šių kriterijų 2 punkte nustatytas išimtis, susijusias su būkle, rūšimis ar augimo vieta).

Remiantis VAI, atsakovė laikytina viešojo administravimo subjektu, kuriam taikytinos VAI nuostatos. Šios nuostatos užtikrina asmenų teisę į teisėtą, objektyvų ir pagrįstą jų prašymų bei skundų nagrinėjimą. Įstatyme įtvirtinti viešojo administravimo principai, tarp jų – ir išsamumo principas. Jis reiškia, kad institucija privalo pateikti aiškų, išsamų ir motyvuotą atsakymą, nurodydama visas svarbias aplinkybes bei konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindama gautą prašymą ar skundą (VAI 1 straipsnio 1 dalis, 3 straipsnio 5 dalis). VAI 3 straipsnio 9 punkte įtvirtinto objektyvumo principo turinys reiškia, kad administracinio sprendimo priėmimas ir kiti oficialūs viešojo administravimo subjekto veiksmai turi būti nešališki ir objektyvūs.

Asmenų prašymus ir skundus viešojo administravimo subjektai įpareigoti nagrinėti pagal Taisykles, numatančias pareigą į prašymą ar skundą atsakyti atsižvelgiant į jo turinį (VAI 11 straipsnio 1 dalis, Taisyklių 45 punktas). Tai reiškia, kad skundo ar prašymo turiniu pareiškėjas nustato nagrinėjimo ribas, ir šių ribų institucija, nagrinėjanti skundą ar prašymą, privalo laikytis. Taisyklių 35 punkte nustatyta, kad prašymus ar skundus institucijos nagrinėja ir į juos atsako pagal teisės aktais joms nustatytą kompetenciją. Pagal Taisyklių 45 punktą, į prašymą institucija atsako atsižvelgdama į jo turinį: į prašymą suteikti administracinę paslaugą atsakoma suteikiant prašomą vieną iš VAI 19 straipsnio 1 dalyje nurodytų administracinių paslaugų (ar prašomas kelias administracines paslaugas) arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tą padaryti (45.1 papunktis); į prašymą pakonsultuoti asmenį jam aktualių klausimų atsakoma suteikiant konsultaciją pagal institucijai nustatytą kompetenciją arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tą padaryti (45.2 papunktis); į prašymą priimti administracinį sprendimą atsakoma VAI 13 straipsnyje nustatyta tvarka (45.3 papunktis); į prašymą, nenurodytą Taisyklių 45.1–45.3 papunkčiuose, atsakoma laisva forma (45.4 papunktis).

Viešojo administravimo subjekto administraciniam sprendimui keliami reikalavimai įtvirtinti VAI 10 straipsnio 5 dalis.

Komisijoje nagrinėjamos bylos ribas apibrėžia suinteresuoto asmens kreipimasis dėl tam tikro sprendimo priėmimo ir viešojo administravimo subjekto priimtas sprendimas ar atlikti veiksmai. Komisija sprendžia dėl administracinių sprendimų teisėtumo atsižvelgdama į tai, koks prašymas buvo paduotas institucijai ir kokią sprendimą turėjo teisę priimti institucija, nagrinėdama jai paduotą prašymą, ar priimtas sprendimas atitinka aukštesnės galios teisės aktus, ar šis sprendimas priimtas surinkus pakankamai faktinių duomenų, ar nagrinėjant klausimą nebuvo pažeistos procedūrinės taisyklės, o kartu ir besikreipiančio asmens teisės.

Visų pirma, Komisija pažymi, kad nors šalys procesiniuose dokumentuose teikia paaiškinimus ir dėl 2026-07-10 Rašto, tačiau šis atsakovės administracinis sprendimas nepatenka į nagrinėjamos bylos ribas, todėl jame išdėstytų motyvų Komisija nevertins. Šioje nagrinėjamoje administracinėje byloje sprendžiamas tik Skundžiamo rašto teisėtumo ir pagrįstumo klausimas.

Antra, atsakovė atsiliepime į skundą laikosi pozicijos, kad pareiškėja nagrinėjamu atveju neturi materialinio teisinio suinteresuotumo ginčyti AAD priimto Skundžiamo rašto. Atsakovės vertinimu, pareiškėja kreipėsi ne dėl administracinio sprendimo priėmimo jos atžvilgiu, todėl Skundžiamas raštas pareiškėjai yra tik informacinio pobūdžio raštas apie AAD atliktą pranešimo tyrimą ir jo rezultatą, kuriuo apskritai nesprendė jokių pačios pareiškėjos materialinių teisių ar pareigų.

Komisija neturi pagrindo sutikti su šia atsakovės pozicija. Šiame kontekste Komisija pažymi, kad asmens teisė į sveiką aplinką užtikrinama Lietuvos Respublikos Konstitucijos 53 ir 54 straipsniuose, kuriuose, be kitų nuostatų, įtvirtinta valstybės pareiga rūpintis valstybės ir visos

visuomenės pareiga saugoti aplinką nuo kenksmingų poveikių, nustatyti pagrindiniai Lietuvos valstybės aplinkos apsaugos politikos tikslai bei kryptys. Aiškindamas šias nuostatas, Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas yra nurodęs, kad Konstitucijos 54 straipsnio 1 dalyje suformuluotas vienas iš valstybės veiklos tikslų – užtikrinti žmonių teises į sveiką ir švarią aplinką (*Konstitucinio Teismo 1998 m. birželio 1 d. nutarimas*). Iš Konstitucijos 54 straipsnio kyla pareigos ir visiems Lietuvos Respublikos teritorijoje esantiems asmenims: jie privalo susilaikyti nuo tokių veiksmų, kuriais būtų daroma žala žemei, jos gelmėms, vandeniui, orui, augalijai ir gyvūnijai (*Konstitucinio Teismo 2005 m. gegužės 13 d. nutarimas*).

Pagal Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymo (*toliau – AAĮ*) 7 straipsnio 2 dalį, suinteresuota visuomenė turi teisę Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka kreiptis į teismą dėl viešojo intereso gynimo užginčijant sprendimų, veiksmų ar neveikimo aplinkos ir jos apsaugos bei gamtos išteklių naudojimo srityje materialinį ar procesinį teisėtumą. Pagal AAĮ 1 straipsnio 22 punktą *suinteresuota visuomenė* – vienas arba daugiau fizinių ar juridinių asmenų, kuriems daro arba gali daryti poveikį sprendimai, veiksmai ar neveikimas aplinkos ir jos apsaugos bei gamtos išteklių naudojimo srityje arba kurie yra suinteresuoti šių sprendimų procesu. Pagal šią apibrėžtį, asociacijos ir kiti viešieji juridiniai asmenys (išskyrus valstybės ar savivaldybės, jų institucijų įsteigtus juridinius asmenis), kurie įsteigti teisės aktų nustatyta tvarka ir skatina aplinkos apsaugą, visais atvejais laikomi suinteresuotais asmenimis.

LVAT yra pažymėjęs, kad teisės aktai nenustato reikalavimų, susijusių su asociacijų kreipimusi į teismą dėl viešojo intereso gynimo, tačiau išskyrė kriterijus, kuriais remiantis nustatytina, ar pareiškėjas laikytinas suinteresuota visuomene, turinčia teisę kreiptis į teismą: 1) asociacija įsteigta teisės aktų nustatyta tvarka, veikianti pagal Lietuvos Respublikos įstatymų reikalavimus; 2) ji skatina aplinkos apsaugą, padeda spręsti kraštovarkos problemas (*2013 m. rugsėjo 23 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A520-211/2013*). Šis teismo aiškinimas aktualus ir Komisijos veikloje, o taip pat taikytinas ir viešųjų įstaigų atžvilgiu.

2003 m. gegužės 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje, nustatančioje visuomenės dalyvavimą rengiant tam tikrus su aplinka susijusius planus ir programas ir iš dalies keičiančioje Tarybos direktyvas 85/337/EEB ir 96/61/EB ryšium su visuomenės dalyvavimu ir teise kreiptis į teismą (2003/35/EB) (*toliau – ir Direktyva 2003/35/EB*), įtvirtinti tikslai (prisidėti prie įsipareigojimų, atsirandančių pagal Orhuso konvenciją, įgyvendinimo, pirmiausia: a) nustatant visuomenės dalyvavimą rengiant tam tikrus su aplinka susijusius planus ir programas; b) gerinant visuomenės dalyvavimą ir įtvirtinant nuostatas dėl teisės kreiptis į teismus pagal Tarybos direktyvas 85/337/EEB ir 96/61/EB.)

Remiantis Direktyvos 2003/35/EB 3 straipsniu, *suinteresuota visuomenė* – tai visuomenė, kuriai turėjo ar gali turėti poveikio 2 straipsnio 2 dalyje nurodyta sprendimų aplinkos klausimais priėmimo tvarka arba kuri yra suinteresuota ta tvarka; šiame apibrėžime nevyriausybinių organizacijos, skatinančios aplinkos apsaugą ir atitinkančios reikalavimus pagal nacionalinę teisę, yra laikomos suinteresuotomis. Taigi Direktyva 2003/35/EB nenustato nevyriausybiniams organizacijoms jokių kitų reikalavimų, išskyrus tuos, kurie yra nurodyti (skatinti aplinkos apsaugą ir atitikti reikalavimus pagal nacionalinę teisę).

1998 m. birželio 25 d. priimtos Konvencijos dėl teisės gauti informaciją, visuomenės dalyvavimo priimant sprendimus ir teisės kreiptis į teismus aplinkosaugos klausimais (*toliau – Orhuso konvencija*), kuri ratifikuota 2001 m. liepos 10 d. įstatymu ir Lietuvoje įsigaliojo 2002 m. balandžio 28 d., preambulės septintoje konstatuojamojoje dalyje pripažįstama, kad kiekvienas asmuo turi teisę gyventi tinkamoje jo sveikatai bei gerovei aplinkoje, privalo individualiai ir kartu su kitais saugoti aplinką bei gerinti jos būklę dėl dabartinių ir būsimų kartų gerovės. Vadovaujantis Orhuso konvencijos 9 straipsnio 2 dalimi, visuomenės, kuriai daro arba gali daryti įtaką aplinkos srityje priimami sprendimai arba kuri yra suinteresuota sprendimų aplinkos srityje priėmimo procesu (suinteresuotos visuomenės), nariai, siekdami teisiškai užginčyti sprendimo, veiksmo ar neveikimo, patenkančio į Orhuso konvencijos 6 straipsnio taikymo sritį, teisėtumą, nacionalinės teisės aktų užtikrinta tvarka turi teisę kreiptis į teismą dėl priimto sprendimo pakartotinio nagrinėjimo. Pagal Orhuso konvencijos 9 straipsnio 3 dalį visuomenės nariams, atitinkantiems nacionalinėje teisėje nustatytus kriterijus (jeigu tokie yra), turi būti sudaryta galimybė pasinaudoti

administracinėmis arba teisinėmis procedūromis su aplinka susijusias nacionalinės teisės nuostatas pažeidžiančių privačių asmenų ir valstybės institucijų veiksams arba neveikimui užginčyti. Orhuso konvencijos 9 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad „be to, ir nepažeidžiant šio straipsnio 1 ir 2 dalyse minimų peržiūros procedūrų, kiekviena Šalis užtikrina, kad visuomenės nariai, atitinkantys nacionalinėje teisėje nustatytus kriterijus, jeigu tokie yra, galėtų pasinaudoti administracinėmis arba teisinėmis procedūromis privačių asmenų ir valstybės institucijų, pažeidžiančių su aplinka susijusias nacionalinės teisės nuostatas, veiksams arba neveikimui užginčyti“.

Pagal Orhuso konvencijos 2 straipsnio 5 dalį, *suinteresuota visuomenė* – tai visuomenė, kuriai daro įtaką arba gali daryti įtaką aplinkosaugos srityje priimami sprendimai arba kuri yra suinteresuota sprendimų priėmimo procesu; pagal šią apibrėžtį, asociacijos (nevyriausybinės organizacijos), padedančios spręsti aplinkosaugos problemas ir veikiančios pagal nacionalinių įstatymų reikalavimus, laikomos suinteresuotomis organizacijomis.

Be to, pagal formuojamą teismų praktiką, kuomet yra sprendžiami su medžių kirtimu susiję klausimai, pareiškėjams įgaliojimai ginti viešąjį interesą suteikti, nes būtent tokia praktika yra formuojama nagrinėjant ginčą dėl asmenų teisės kreiptis į teismą dėl leidimų saugotinių medžių ir krūmų kirtimo, persodinimo ar kitokio pašalinimo, genėjimo darbams panaikinimo (žr., pvz., LVAT 2020-11-25 nutartį administracinėje byloje Nr. eA-2249-756/2020).

Taigi, Komisija sprendžia, kad pagal analogiją taikant Direktyvos, Orhuso konvencijos, aptarto teisinio reglamentavimo nuostatas bei nuosekliai formuojamą teismų praktiką, įvertinusi viešosios įstaigos „Girių inspekcija“ įstatuose įtvirtintus įstaigos veiklos sritis, pareiškėja yra laikytina juridiniu asmeniu, kuris skatina aplinkos apsaugą, taigi turi teisės aktais nustatytą teisę kreiptis į Komisiją dėl sprendimų, veiksmų ar neveikimo aplinkos ir jos apsaugos bei gamtos išteklių naudojimo srityje materialinį ar procesinį teisėtumą.

Kaip nustatyta byloje, VŠĮ „Girių inspekcija“ 2026-05-28 elektroniniu laišku Dzūkijos – Suvalkijos saugomų teritorijų direkcijai (siuntėjas giriuinspekcija@gmail.com, gavėjas paulius.ceponas@saugoma.lt) pateikė pranešimą, kuriame nurodė, kad Vištyčio regioniniame parke vykdytas savaiminio miško sąžalynų sunaikinimas netoli Stirniškių, pažeidimas vykdytas šio mėnesio eigoje, paukščių veisimosi metu; medieną išvežanti technika palieka galias provėžas; jaunuolyno naikinimas siekia keliolikos hektarų plotą, o tarp nukirstų medžių kamienų, pastebimai yra ir žymiai platesnių negu 20 cm skersmens brandesnių medžių, kurie privalo būti saugomi arba kertami tik gavus atitinkamus ir pagrįstus leidimus, kurių medienos išvežimo ir smulkintuvų darbuotojai nepateikė. Elektroniniu laišku buvo pateiktos fotonuotraukos, taip pat nurodytos vietos koordinatės.

Dzūkijos – Suvalkijos saugomų teritorijų direkcija 2026-06-08 raštu Nr. SD-1658 minėtą pranešimą persiuntė atsakovei pagal kompetenciją.

Atsakovė Skundžiamame rašte nurodė, kad AAD Kauno valdybos Marijampolės aplinkos apsaugos skyriaus specialistai, įvertinę pranešimuose pateikiamus duomenis, surinktą informaciją bei atlikę pranešimuose minimos teritorijos apžiūrą, nustatė, kad 2026 m. balandžio – gegužės mėn. (tikslios darbų vykdymo datos nėra galimybės nustatyti) žemės ūkio paskirties žemėje, pagal rašytines sutartis tarp žemės sklypų savininko (ar nuomininko) ir UAB „Judrės medis“ buvo vykdomi žemės sklypų valymo darbai; pranešimuose minimoje teritorijoje esantys sklypai (jų numeriai) atitinka sutartyse nurodytų sklypų numerius; sklypų valymo metu, žemės ūkio paskirties žemės sklypuose išpjauti krūmai ir medžiai neatitinkantys Kriterijų, kuriuos atitinkantys medžiai ir krūmai priskiriami saugotiniams želdiniams, todėl jiems kirsti, kitaip pašalinti iš augimo vietos ar intensyviai genėti leidimas ar sprendimas nereikalingas; pranešimų tyrimo metu, Želdynų įstatymo reikalavimų pažeidimų nenustatyta, sklypų valymo metu darbai vykdyti teisėtai ir laikantis galiojančių teisės aktų nuostatų.

Atsakovė atsiliepime į skundą nurodo, kad atsižvelgiant į AAD gautus pareiškėjos pranešimus buvo atliekami veiksmai pagal AAD vidaus teisės aktais reglamentuotas procedūras, nustatytos aktualios faktinės aplinkybės, įvertinti įstatymų reikalavimai, ir nustatytų aplinkybių pagrindu pažeidimų nebuvo konstatuota.

Komisija, įvertinusi Skundžiamo rašto turinį, neturi pagrindo sutikti su tokia atsakovės pozicija. Visų pirma, Skundžiamame rašte nėra nurodyta kokias procedūras, kokio vidaus teisės akto (konkrečios teisės normos) pagrindu ir kas atliko atsiliepime į skundą minimas procedūras. Iš Skundžiamo rašto turinio nėra aišku ar buvo vertinos pareiškėjos pranešime nurodytos aplinkybės dėl paukščių veisimosi metu Vištyčio regioniniame parke galimo savaiminio miško sąžalyno sunaikinimo. Taip pat nėra duomenų, ar buvo tirtos ir vertintos pareiškėjos fiksuotos ir nurodytos aplinkybės dėl sunkiojo transporto poveikio gamtinei aplinkai. Iš Skundžiamo rašto turinio taip pat nėra galimybės vertinti, kokiomis teisinę reikšmę turinčiomis faktinėmis aplinkybėmis atsakovė rėmėsi, teigdama, kad išpjauti krūmai ir medžiai neatitiko Kriterijų, kuriuos atitinkantys medžiai ir krūmai priskiriami saugotiniams želdiniams.

Atsakovė nei pareiškėjai Skundžiamame rašte, nei Komisijai nepateikė objektyvių duomenų, kad buvo tirtos minėtos aplinkybės, nes nepateikti apžiūros aktai ar kitos faktinių aplinkybių fiksavimą patvirtinančios priemonės.

Šiuo aspektu akcentuotina, kad papildomos medžiagos (dokumentų) buvimas viešojo administravimo subjekto žinioje *per se* (savaime) nereiškia, jog jo priimtas individualus administracinis aktas yra pagrįstas. Remiantis teismų išaiškinimais, svarbu, kad ši papildoma dokumentacija būtų pateikta pareiškėjui (galimos teikti informacijos ribose), į šią dokumentaciją būtų pateikta aiški nuoroda individualiame administraciniame akte. Priešingu atveju, tokia dokumentacija negali būti laikoma individualaus administracinio akto sudedamąja (motyvuojamąja) dalimi (šiais aspektais žr., pvz., LVAT 2014-09-23 nutartį administracinėje byloje Nr. A-858-47/2014; 2015-04-01 administracinėje byloje Nr. A-1266-624/2015, LVAT biuletenis Nr. 29, 2015, 405-418 p.). Nagrinėjamu atveju Skundžiamame rašte nėra jokių nuorodų į kokius nors kitus duomenis ar informaciją, tad jais vadovautis Komisijoje ir dėl jų kaip nors pasisakyti nėra jokio pagrindo; institucija šiuo atveju šiais duomenimis niekaip negali grįsti Skundžiamame rašte įvardintos pozicijos, kad pažeidimai nėra nustatyti (pagal analogiją, Vilniaus rūmų (Regionų administracinis teismas) 2025-04-24 sprendimas Nr. eI3-1671-860/2025).

Kaip minėta, Skundžiamame rašte buvo nurodyta, kad žemės ūkio paskirties žemėje pagal rašytines sutartis tarp žemės sklypų savininko (ar nuomininko) ir juridinio asmens buvo vykdomi žemės sklypų valymo darbai ir pranešimuose minimoje teritorijoje esantys sklypai (jų numeriai) atitinka sutartyse nurodytų sklypų numerius. Kaip matyti iš pareiškėjos pranešimo turinio, jame buvo keliami klausimai apie galimai daromą pažeidimą gamtinei aplinkai Vištyčio regioniniame parke, tačiau pareiškėja nekėlė klausimo dėl to, ar asmenys, kurie sutarties pagrindu vykdo nurodytos teritorijos valymo darbus, juos atlieka sutartyse numatytuose plotuose, todėl šių aplinkybių nurodymas Skundžiamame rašte negali nulemti jo pagrįstumo.

Taigi, atsakovės Skundžiamame rašte padaryta išvada, kad nenustatytas Želdynų įstatymo reikalavimų pažeidimas ir pranešime nurodyti veiksmai pripažinti teisėtais bei atliktais laikantis galiojančių teisės aktų normų, Komisijos vertinimu, akivaizdžiai stokoja pagrindimo.

Sprendžiant šalių argumentų pagrįstumo klausimą pažymėtina, kad atsakovė privalo laikytis VAI 3 straipsnyje įtvirtintų viešojo administravimo principų, *inter alia* įstatymo viršenybės bei objektyvumo principų. VAI 3 straipsnio 4 punkte įtvirtintas įstatymo viršenybės principas reiškia, kad įgaliojimai atlikti viešąjį administravimą viešojo administravimo subjektams turi būti nustatyti laikantis šio įstatymo nustatytų reikalavimų, o viešojo administravimo subjektų veikla turi atitikti šiame įstatyme išdėstytus teisinius pagrindus. VAI 3 straipsnio 5 punkte įtvirtintas išsamumo principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nuroydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkretus teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį. VAI 3 straipsnio 8 punkte įtvirtintas objektyvumo principas reiškia, kad administracinio sprendimo priėmimas ir kiti oficialūs viešojo administravimo subjekto veiksmai turi būti nešališki ir objektyvūs.

VAI 10 straipsnio 5 dalies 5 ir 6 punktuose nustatyta, kad administraciniame sprendime turi būti nurodyta: administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės, administracinio sprendimo motyvai. Paminėtos VAI

nuostatos nustato, jog individualus administracinis aktas turi būti pagrįstas objektyviais duomenimis (faktais) ir teisės aktų normomis, o taikomos poveikio priemonės turi būti motyvuotos.

LVAT nuosekliai formuoja praktiką, aiškindamas, kad viešojo administravimo sistemai priklausančių kompetentingų institucijų sprendimai turi būti aiškūs, tikslūs, nedviprasmiški, leidžiantys suinteresuotam subjektui suvokti, kokios priežastys lėmė vienokį ar kitokį valdžios institucijos sprendimą (žr., pvz., *LVAT sprendimas administracinėje byloje Nr. A-556-1395/2008*). Sprendimo priėmimo faktinis pagrindas ir individuali argumentacija turi būti žinomi ne tik viešojo administravimo subjektui, priimančiam sprendimą, bet ir asmeniui, kurio atžvilgiu jis priimamas. Individualus administracinis aktas turi būti toks, kad iš jo būtų galima suprasti visuomeninių santykių esmę, subjektus, dalyvaujančius šiuose santykiuose, būtų aiškus tų visuomeninių santykių teisinis kvalifikavimas. Visiškai nesilaikant minėtų nuostatų ar laikantis tik iš dalies, paprastai kyla pagrįsta abejonė dėl tokio administracinio akto teisėtumo bei pagrįstumo, įgalinanti teismą, nagrinėjantį tokią bylą, skundžiamą viešojo administravimo subjekto individualų administracinį aktą panaikinti (žr., pvz., LVAT 2008-11-19 nutartis administracinėje byloje Nr. A556-1898/2008, 2008-12-19 nutartis administracinėje byloje Nr. A756-2036/2008). Ši teisės norma siejama su teisėtumo principu, pagal kurį reikalaujama, jog viešojo administravimo subjektai savo veikla nepažeistų teisės aktų, kad jų sprendimai būtų pagrįsti, o sprendimų turinys atitiktų teisės normų reikalavimus (LVAT 2010-08-24 sprendimas administracinėje byloje Nr. A756-450/2010; 2010-11-15 sprendimas administracinėje byloje Nr. A556-15/2010). Tinkamas motyvavimas apima ne tik tinkamą teisinio pagrindo nurodymą ir taikymą, bet ir reikalavimą priimtame teisės akte nurodyti pagrindinius faktus. Kaip ne kartą akcentavo LVAT, esminė individualaus administracinio akto pagrįstumo sąlyga – turi būti nustatytos ne pavienės faktinės aplinkybės, o juridinių faktų visetas, būtinas ir pakankamas teisės normai taikyti (žr., pvz., 2015-02-18 nutartis administracinėje byloje Nr. A-398-442/2015; 2012-07-20 nutartis administracinėje byloje A520-2294/2012; 2012-08-03 nutartis administracinėje byloje Nr. A444-2366/2012). LVAT praktikoje pareigos motyvuoti priimtus sprendimus kontekste akcentuojama ir būtinybė atsižvelgti į specialius aktus, vertinant individualaus administracinio akto atitiktį VAI 10 straipsniui. Kiekvienu konkrečiu atveju vertinant viešojo administravimo subjekto priimto individualaus administracinio akto atitiktį VAI 10 straipsnio reikalavimams, turi būti atsižvelgiama ir į faktinių aplinkybių, ir atitinkamus ginčo teisinius santykius reglamentuojančių teisės aktų kontekstą (žr., pvz., 2015-05-13 nutartį administracinėje byloje Nr. A-199-552/2015). Tačiau bet koku atveju negali būti paneigiama viešojo administravimo institucijos pareiga pagrįsti asmenų atžvilgiu priimamus sprendimus, t. y. nurodyti konkrečiu atveju pakankamus ir aiškius motyvus, kuriais remiantis buvo priimtas sprendimas.

Be to, tikrinant viešojo administravimo subjekto sprendimą (bendrine prasme) VAI 10 straipsnio aspektu turi būti nustatyta, ar asmuo, kuriam adresuotas aktas, iš esmės galėjo ir turėjo suvokti (suprasti) priimto sprendimo faktinius ir teisinius pagrindus, jo priėmimo motyvus, o ginčui persikėlus į Komisiją ar teismą, apsibrėžti bylos nagrinėjimo ribas, kad Komisija ar teismas galėtų visapusiškai bei objektyviai išnagrinėti ginčą.

Komisija sprendžia, kad Skundžiamas raštas reikšmingai stokoja motyvuotumo bei išsamumo, neatitinka VAI 3 straipsnyje numatytų viešojo administravimo subjektų veiklos principų, taip pat VAI 10 straipsnio 5 dalies 5 ir 6 punktų nuostatų; neatitinka minėtų administraciniam sprendimui keliamų teisėtumo ir pagrįstumo reikalavimų, jį laikyti teisėtu nėra pagrindo, todėl pareiškėjos skundo dalis, kuria pareiškėja prašo panaikinti Skundžiamą raštą dalyje, kuria nurodyta, kad pažeidimų nenustatyta ir sklypų valymo ar želdinių šalinimo darbai buvo vykdyti teisėtai, tenkintinas, Skundžiamas raštas šioje dalyje naikintinas (IAGNTĮ 20 straipsnio 1 dalies 3 punktas, ABTĮ 91 straipsnio 1 dalies 1, 2 punktai).

Trečiuoju skundo reikalavimu pareiškėja prašo įpareigoti AAD priimti naują motyvuotą administracinį sprendimą, kuriame būtų įvertintos reikšmingos faktinės ir teisinės aplinkybės: konkrečių sklypų teisinis statusas, valstybinės žemės nuomos aspektas, darbų datos, darbų vykdytojas, pašalintų medžių rūšys, kelmų skersmenys, saugotinių želdinių kriterijai, Vištyčio regioninio parko ir Stirniškių geomorfologinio draustinio režimas, saugomų rūšių ir jų buveinių aspektas, paukščių veisimosi laikotarpis, taip pat sunkiasvorio transporto ir 8 t ribojimo klausimų persiuntimas / kompetentingų institucijų informavimas.

Skundžiamo administracinio sprendimo panaikinimas suponuoja institucijos, kaip viešojo administravimo subjekto, kuriam taikomas gero administravimo principas, pareigą išnagrinėti klausimą iš naujo pagal teisės aktų reikalavimus ir priimti naują administracinį sprendimą (žr. LVAT 2024-10-02 nutartį administracinėje byloje Nr. eA-250-822/2024), todėl tenkintinas ir išvestinis skundo reikalavimas – įpareigoti atsakovę iš naujo išnagrinėti VŠĮ „Girių inspekcija“ 2026-05-28 pranešimą, kuris persiųstas pagal kompetenciją atsakovei.

Tačiau Komisijos kompetencijai nėra priskirta įpareigoti viešojo administravimo subjektą priimti konkretaus turinio administracinio sprendimą ar imperatyviai nustatyti kokia apimtimi turi būti atliktas tyrimas, nes tai sąlygoja pareiškėjų prašymuose (skunduose, pranešimuose) suformuluotų reikalavimų turinys, institucijos kompetencijos ribos ir kt. faktoriai. Todėl byla dalyje dėl reikalavimo įpareigoti atsakovę priimti konkretaus turinio administracinį sprendimą, nutrauktina kaip nepriskirtina Komisijos kompetencijai (IAGNTĮ 20 straipsnio 2 dalies 1 punktą).

Pareiškėja skundu prašo pripažinti, kad pareiškėja turi teisę gauti motyvuotą, išsamų ir faktiniais duomenimis pagrįstą viešojo administravimo subjekto atsakymą į pateiktą pranešimą apie galimus aplinkosauginius pažeidimus. Komisija šio reikalavimo nevertina kaip savarankiško reikalavimo, nes tokią teisę imperatyviai nustato šiame sprendime aptartos VAI nuostatos ir teismų praktika.

Proceso dalyviai procesiniuose dokumentuose išdėstė daugiau argumentų, tačiau, Komisijos nuomone, jie nėra esminiai sprendžiant šią administracinę bylą ir niekaip nekeičia šioje byloje susiklosčiusios situacijos teisinio vertinimo ir šiame sprendime padarytos išvados, todėl Komisija jų detaliau neanalizuoja ir nenagrinėja.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 3 punktu, 20 straipsnio 2 dalies 1 punktu, 22 straipsnio 1 punktu, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

1. Panaikinti Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos Kauno valdybos 2026 m. birželio 22 d. raštą Nr. AD5-13789 ta apimtimi, kuria konstatuota, kad pažeidimų nenustatyta ir sklypų valymo ar želdinių šalinimo darbai buvo vykdyti teisėtai.

2. Įpareigoti Aplinkos apsaugos departamentą prie Aplinkos ministerijos iš naujo išnagrinėti pareiškėjos VŠĮ „Girių inspekcija“ 2026 m. gegužės 28 d. pranešimą dėl galimų aplinkosauginių pažeidimų Vištyčio regioninio parko teritorijoje ir per 20 darbo dienų nuo sprendimo įsiteisėjimo priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą.

3. Kitoje dalyje bylą nutraukti.

Komisijos sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo dienos bylos šalys gali apskųsti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkė

Daiva Bereikienė

Komisijos narės

Lionela Gelmanienė

Beata Labutytė

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	Lietuvos administracinių ginčų komisija 188735253, A.Goštauto g. 12-100, 01108 Vilnius
Dokumento pavadinimas (antraštė)	DĖL KOMISIJOS SPRENDIMO (BYLOS NR. AG1-269/09-2026)
Dokumento registracijos data ir numeris	2026-08-26 Nr. 19R1-1691
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	–
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Iveta Arbačiauskaitė, Vyriausioji specialistė (Komisijos nario padėjėja), LAGK Kauno apygardos skyriaus padėjėjų grupė
Sertifikatas išduotas	Iveta Arbačiauskaitė LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2026-08-26 17:07:18 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-T
Laiko žymoje nurodytas laikas	2026-08-26 17:07:35 (GMT+03:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	SK ID Solutions EID-Q 2021E, SK ID Solutions AS EE
Sertifikato galiojimo laikas	2025-03-04 18:45:56 – 2030-03-04 23:59:59
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	"Registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "RCSC IssuingCA-2, VI Registru Centras - i.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "DBSIS, Informatikos ir ryšių departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, į.k.188774822 LT", sertifikatas galioja nuo 2025-05-16 11:31:08 iki 2028-05-15 11:31:08
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	–
Pagrindinio dokumento priedamų dokumentų skaičius	1
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	Lietuvos administracinių ginčų komisija 188735253, A.Goštauto g. 12-100, 01108 Vilnius
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	Komisijos sprendimas AG1-269/09-2026
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	2026-08-25 Nr. 21RE1-401
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	DBSIS, versija 3.5.90.5
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus. Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja (2026-08-26 17:07:45)
Paieškos nuoroda	–
Papildomi metaduomenys	Nuorašą suformavo 2026-08-26 17:07:45 DBSIS